

Svar på Tarja Eklunds och Kati Tyystjärvis samt 19 andra ledamöters motion om att bygga vatten- och avloppssystem i glesbygden genom att utreda alla möjligheter till finansiering

HP/HW/JJ/MOra/AA/NJ/KW

Stadsfullmäktigeledamöterna Tarja Eklund och Kati Tyystjärvi och 19 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"Fullmäktigemotion

om att bygga vatten- och avloppssystem i glesbygden genom att utreda alla möjligheter till finansiering.

Vanda stads miljöcentral konstaterar i sitt utlåtande med anledning av utvidgningen av vattentjänsternas verksamhetsområde att huvudsakligen består utvidgningsområdena åren 2016–2018 nästan uteslutande av nya objekt och omfattar nästan inga gamla bostadsområden med problem relaterade till vattenkvalitet och miljö. HRM bör i fortsättningen reservera pengar också för utvidgning av ledningsnät som behöver utvecklas i gamla områden.

I Vanda finns ca 5000 hushåll i glesbygden som inte omfattas av det kommunala vattenlednings- och avloppssystemet. Övergångsperioden för förordningen om behandlingen av avloppsvatten i glesbygden förlängs fram till 15.3.2018. Övergångsperioden omfattar bostäder byggda före 2004 som har behov av ändring. Förordningen kommer sist och slutligen att träda i kraft och det är skäl att också i Vanda förbereda sig på detta. Det handlar om invånarnas grundläggande rättighet till rent vatten och om att förebygga miljöproblem.

- Vi som har undertecknat motionen förutsätter att Vanda stad så fort som möjligt utreder möjligheterna att ansöka om understöd av miljöministeriet eller av någon annan instans (EU eller annan nationell finansiering) för byggande av vatten- och avloppssystem i glesbygden. Gamla områden där det förekommer problem med vattenkvaliteten och miljön ska prioriteras."

Stadsfullmäktige 23.5.2016 § 16

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö konstaterar i sitt svar följande:

Finansieringsmöjligheterna för att bygga vatten- och avloppssystem i glesbygden har utretts från Närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM), miljöministeriet (MM) samt jord- och skogsbruksministeriet (JSM).

Den tidigare lagen om vattentjänster (LVT 119/2001) tillät understödande av vattentjänster med stats- eller EU-stöd. Kostnaderna förorsakade av användningen och upprätthållandet av vatten- och avloppssystemen kunde täckas. Stödet riktades till nyinvesteringar. Under åren 2007–2011 uppgick jord- och skogsbruksministeriets understödsanslag för vattentjänståtgärder till sammanlagt omkring 40 miljoner euro. Via miljöministeriet har under motsvarande tid beviljats 25 miljoner euro i understöd till vattentjänster. Understöden inom Nylands område har uppgått till sammanlagt 0,5–1 miljoner euro/år.

Beslut om beviljande av stöd enligt lagen om stödande av vatten- och avloppsåtgärder (686/2004) fattas av respektive närings-, trafik- och miljöcentral inom ramen för de anslag som beviljats jord- och skogsbruksministeriet samt miljöministeriet för detta ändamål. Statligt stöd har närmast beviljats för vattentjänstverk eller andra bolag och samfund som byggts upp för vattentjänster, eller samkommuner och kommuner. När det gäller fastigheters vattentjänstlösningar utgörs den främsta stödformen av det hushållsavgift som fås för arbetskostnadernas del.

Samkommunen Helsingforsregionens miljöjänster (HRM) ansökte år 2013 om statligt vattentjänstunderstöd för år 2014 av NTM-centralen för anläggningen av vattentjänster i Syväoja enligt Vandas utvecklingsplan för vattentjänster. Syväoja beviljades inget understöd, eftersom de övriga projekt som understöddes år 2014 uppskattades ha större effekt än detta projekt i Vanda och understödets effekt på förverkligandet av projektet.

Understödet riktades och riktas fortfarande i enlighet med riktlinjerna i det landsomfattande program för avloppssystem som publicerats av (JSM). I programmet finns inga projekt inom Vandas område.

Nya vattentjänstunderstöd kan sökas fram till slutet av 2016. De finansieringsunderstöd som staten beviljar för vattentjänster i glesbygden upphör år 2017. Orsaken är den nya lagen om vattentjänster (LVT 681/2014), som förutsätter transparens och kostnadsmotsvarighet i verksamheten i vattentjänstverk, vattenandelslag och vattenbolag. Statens vattentjänstunderstöd passar inte in på ovan nämnda målsättningar.

En finansieringskälla för områden i glesbygden är EU:s program för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2016–2020, inom ramen för vilket det går att an hålla om understöd för att utarbeta översikts- och anläggningsplaner för vattenandelslagens vattentjänstnätverk. Understödet andel är 80–90% av planeringskostnaderna. Att grunda vattenandelslag kräver egen aktivitet från invånarna, liksom egen finansiering.

I samarbete med medlemsstäderna inledde samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) i juni 2016 en uppdatering av de regionala och kommunspecifika utvecklingsplanerna för vattentjänster. Utvecklingsplanerna utarbetas för åren 2017–2026. Under arbetets gång utvärderas områden med behov för större invånargrupper eller där hälso- eller miljöskyddsmässiga orsaker kräver att vattentjänster ordnas. I lagen om vattentjänster (6 §) konstateras ändå att ägaren eller innehavaren av en fastighet svarar för vattenförsörjning och avloppshantering på sin fastighet. I glesbygden kan anskaffningen av fastighetsspecifika vattenhanteringsanläggningar vara nödvändig, till exempel för att avlägsna radon. Fastighetsspecifika system för hanteringen av avloppsvatten är också alternativ värda att beakta.

Vid planeringen av en utvidgning av vattentjänstnätverken ska även 18 § i lagen om vattentjänster, där det konstateras att avgifterna för vattentjänster och avloppshantering av dagvatten ska vara sådana att det på lång sikt är möjligt att täcka vattentjänstverkets ny- och reparationsinvesteringar och kostnader beaktas. Detta leder i glesbygden till betydande höjningar i anslutnings- och grundavgifterna. Enligt lagen om vattentjänster är dessa avgifter av olika storlek i olika områden om detta behövs för att kostnaderna ska riktas rätt eller för att principen om förorenarens ansvar ska kunna genomföras eller av något annat motsvarande skäl. HRM har dock hittills behållit samma taxa inom sitt verksamhetsområde.

Stadsstyrelsen 29.8.2016 § 17

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Tarja Eklund, Kati Tyystjärvi och de 19 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget från verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö, och
- b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 19.9.2016 § 8

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisning för sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Henry Westlin, stadsingenjör, tfn 09 839 22427; Marika Orava, planeringschef för vattentjänsterna, tfn 09 839 28446; fornamn.efternamn[at]vantaa.fi